

**Рубан О. В.**

*кандидат філософських наук,  
викладач суспільних дисциплін,  
ВСП «Сумського фахового коледжу  
Сумського національного аграрного університету»*

## **МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ВИМОГА ЧАСУ**

Україна на всіх рівнях заявила про свій Європейський вибір. В нашій країні проживають та мають українське громадянство представники різних народів – представники різних культур. Цей факт, посилений умовами глобалізації, вимагає від кожної людини, яка мешкає на теренах України, знань та навичок міжкультурної комунікації. Для України європейська інтеграція – це свідомий шлях модернізації всіх сфер життєдіяльності: економічної, політичної, соціальної, культурної, що обумовлює формування нової системи освіти. Підвищення ролі комунікації в сучасному інформаційному суспільстві, зокрема, такої її специфічної форми, як міжкультурна комунікація, потребують невідкладних інноваційних змін у сфері освіти. Саме готовність особистості до конструктивного спілкування, до продуктивного професійного спілкування в процесі міжкультурної комунікації, є кроком до успішних євроінтеграційних процесів.

Проблеми, що виникають при здійсненні міжкультурної комунікації, є предметом дослідження таких науковців як Є.А. Подольська, Т.С. Сніца, Н.В. Свентицька, Л.Ф. Клименко, Л.А. Гончаренко, Т.А. Асламова, І.С. Бахов та інших.

Комунікація – це природний процес, зумовлений інтенсифікацією економіко-політичного розвитку суспільства, а також певними антропологічними властивостями людини [2, с. 26]. В процесі розвитку людства, саме комунікація стає фундаментальною основою культурної цивілізації. А інститут міжкультурної комунікації отримує широкий спектр застосування не тільки в економічній чи політичній сферах, а і в науці, мистецтві, туризмі, що стають важливими зонами професійної та соціальної міжкультурної комунікації.

Так, на думку Є. Подольської, міжкультурна комунікація – це процес взаємодії представників різних культур. Це специфічна суб'єкт-суб'єктна взаємодія, у якій відбувається обмін інформацією, досвідом, умінями й навичками носіїв різних типів культур [1, с. 273]. Т. Сніца зазначає поняття міжкультурної комунікації як, культурно обумовлений

процес, усі складові якого знаходяться у тісному взаємозв'язку з культурною чи національною приналежністю учасників процесу комунікації. Оскільки одна людина сприймає та оцінює іншу в контексті свого культурного досвіду, такі прояви як етноцентризм та негативні культурні стереотипи, можуть призвести до негативного результату мовної міжкультурної інтеракції [3, с. 147]. Саме тому, усвідомлення ролі освіти та самоосвіти сприятиме розвитку суб'єктно-суб'єктної взаємодії, а це, в свою чергу, позитивно вплине на якісний обмін інформацією, досвідом, уміннями та навичками носіїв різних типів культур і зменшить такі прояви, як етноцентризм та вплив негативних культурних стереотипів, які можуть призводити до небажаного результату мовної міжкультурної інтеракції. На зараз у ВНЗ починають викладатися курси направлені на розуміння і вирішення питання не тільки ефективної комунікації, а й ефективної міжкультурної комунікації. Подібні теми містяться в окремих розділах навчальних шкільних програмах – процес триває.

Міжкультурна комунікація відбувається за умови присутності двох або більше представників різних культур, і як форма безпосередньої комунікації характеризується непередбаченістю, спонтанністю, а це в свою чергу вимагає доволі високого ступеня автоматизму та готовності до творчого використання не тільки мовленнєвих компетентностей, а й індивідуального потенціалу особистості.

Вже має місце розуміння того, що успішні та ефективні контакти з представниками інших культур неможливі без практичних навичок у міжкультурному спілкуванні. Саме тому, необхідним є підготувати майбутніх фахівців різних сфер до ефективних міжкультурних контактів, до мирного співіснування та співпраці з представниками інших народів, формування не тільки загальнолюдських і національних цінностей, а також ідеї розуміння «Іншого» – представника іншої культури – носія певної системи цінностей, комунікативних особливостей, поведінки в цілому, – усвідомлення значення та виховання міжкультурної толерантності.

Отже, в умовах інтеграції України до Європейського Союзу особливого значення набуває спілкування між носіями різних мов і різних культур – міжкультурна комунікація. Зростання глобалізаційних змін, поширення міжнародних контактів, інтернаціоналізація українського суспільства, об'єктивно викликає зміни характеру міжкультурного спілкування, що передбачає поглиблення ділових і дружніх контактів із представниками інших держав. Для роботи на позитивний результат у сфері міжкультурної комунікації, необхідним є усвідомлення потреби формування нових форм і методів роботи, в

першу чергу в освітньому просторі, які б позитивно впливали на результат мовної міжкультурної інтеракції.

### Список використаних джерел:

1. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс культурології: навч. посіб. / Подольська Є. А., Лихвар В. Д., Погорілий Д. Є. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
2. Ситар І. Міжкультурна комунікація у праві Національний юридичний журнал: теорія і практика. 2014. С. 26–35.
3. Сніца Т.Є. Міжкультурна комунікація як суспільний феномен. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Випуск III. 2014. С. 146–153.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-280-0-101>

**Рябінін О. В.**

*асистент-стажист оркестрового факультету кафедри скрипки,  
Національна музична академія України імені П. І. Чайковського*

## МУЗИЧНА УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА: ШЛЯХ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Сьогодні диктує нові виклики та перспективи українському суспільству та нашій державі – європейська інтеграція і люди підтримують європейський шлях.

Таблиця 1

### Підтримка вступу України в ЄС

%/роки	2013	2014	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022
За вступ до ЄС	49	54	58	53	50	62	56	64	87
Проти вступу до ЄС	30	31	20	27	28	19	30	28	4

*Таблиця 1 створена автором за даними соціологічного опитування.  
Джерело. Соціологічна група «Рейтинг» [4].*

«За даними опитування українського народу, щодо Європейської інтеграції ми спостерігаємо високий відсоток підтримки сучасного суспільства (87%), що свідчить про прагнення людей до приєднання до демократії та європейських цінностей. Українська нація, з початку своєї незалежності, взяла курс на приєднання до європейської спільноти та